

Badania ewaluacyjne

ANKIETA KWESTIONARIUSZOWA

7 ZAJĘCIA

08.12.2008

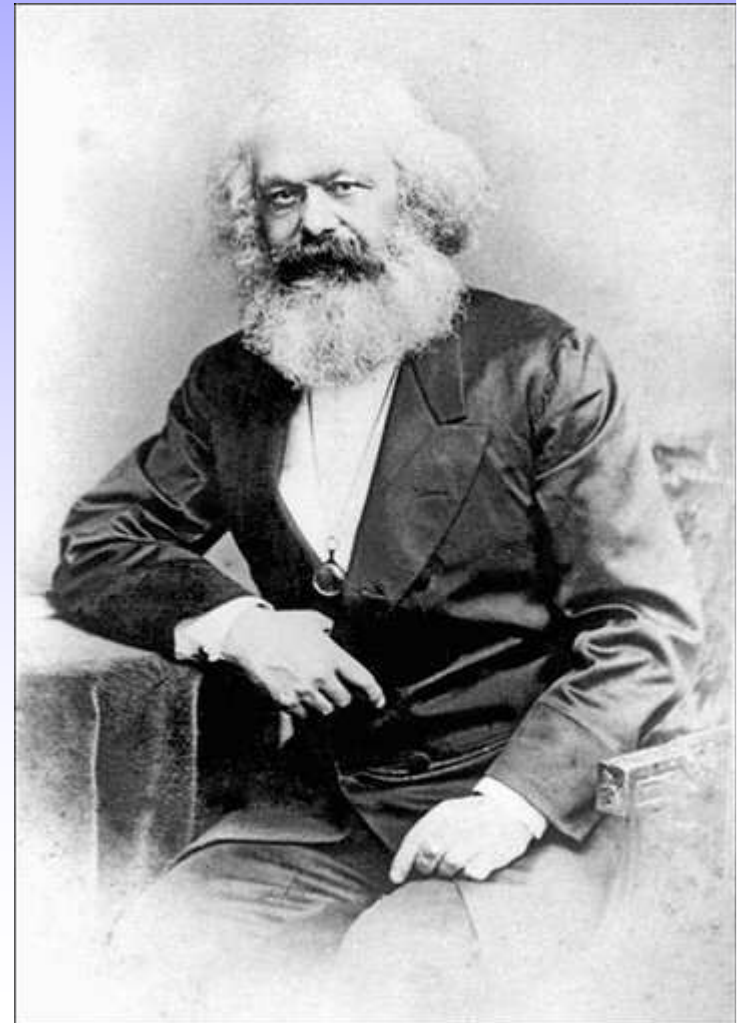
Kwestionariusz z 1880 roku...

(...) Czy pracodawca względnie jego urzędnicy stosują wybiegi, żeby Was okpić z części zarobku? Tak Nie

Jeżeli praca jest od sztuki, czy wykorzystuje się jakoś wyrobę jako pretekst do oszukańczych potrąceń z płacy? Tak Nie

Karol Marks (1818-1883)

- Karol Marks,
Kwestionariusz dla robotników
- Kwestionariusz wysłano do około 25 osób. Nie ma wzmianki o tym, by któryś był zwrócony

Kiedy ankieta kwestionariuszowa?

- Kiedy populacja jest **zbyt duża**, aby móc obserwować ją bezpośrednio
- Kiedy nie tylko chcemy badać, ale również **informować bądź przekonywać** (*push pool*)
- Kiedy jednostkami analizy **nie są pojedynczy ludzie, ale instytucje**

Pytania i stwierdzenia

- Pytania: kiedy chcemy uzyskać informację
- Stwierdzenia: kiedy chcemy się dowiedzieć, w jakim stopniu respondenci podzielają postawę lub punkt widzenia

SKALA LIKERTA

- ZDECYDOWANIE SIĘ ZGADZAM
- RACZEJ SIĘ ZGADZAM
- NIE MAM ZDANIA
- RACZEJ SIĘ NIE ZGADZAM
- ZDECYDOWANIE SIĘ NIE ZGADZAM

Pytania otwarte i zamknięte

- Pytania otwarte – kiedy prosimy respondenta o sformułowanie własnej odpowiedzi
- Pytania zamknięte – kiedy respondent jest proszony o wybór odpowiedzi z listy przedstawionej przez badacza

Kiedy otwarte, kiedy zamknięte?

Paul Lazarsfeld w 1944 roku sformułował zbiór **kryteriów determinujących poprawność stosowania pytań otwartych i zamkniętych**

Cel kwestionariusza

- **Pytania zamknięte:** kiedy celem badania jest uzyskanie stanowiska wobec **jasno wyrażonego punktu widzenia**
- **Pytania zamknięte:** kiedy chcemy się dowiedzieć, w jaki sposób jest **tworzony pewien punkt widzenia**

Poziom wiedzy respondenta

- **Pytania zamknięte:** kiedy jesteśmy przekonani o tym, że **respondent dysponuje wiedzą** umożliwiającą odpowiedź na pytanie
- **Pytania zamknięte:** umożliwiają sprawdzenie, w jakim stopniu **respondent jest niedoinformowany**

Stopień zaangażowania respondenta w tematykę

- **Pytania zamknięte:** kiedy respondenci dysponują skryształizowaną i przemyślaną opinią
- **Pytania otwarte:** kiedy respondenci **nie** mają skryształizowanej opinii

Łatwość udzielania informacji

- Pytania zamknięte: kiedy **motywacja do udzielenia odpowiedzi jest mniejsza**
- Pytania otwarte: kiedy spodziewamy się, że **respondent z ochotą udzieli nam wyczerpującej odpowiedzi**

Poziom wiedzy badacza

- **Pytania zamknięte:** kiedy jesteśmy przekonani o tym, jakie będą najczęstsze odpowiedzi respondentów
- **Pytania otwarte:** kiedy badacz nie jest pewny, jakie będą odpowiedzi respondentów

Pytania Tak/Nie

3

M9 Czy zajmuje się Pan(i) w pracy zagadnieniami integracji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych?

ANKIETER: Nawet jeżeli respondent zajmuje się w bardzo małym stopniu tymi zagadnieniami proszę zaznaczyć tak.

1) Tak

2) Nie ... [przejsć do pyt. A1]

16

M10. Jaką część swojego czasu pracy w procentach poświęca Pan(i) na zagadnienia integracji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych? Proszę podać w procentach.

Pytania z kafeterią

M5. Proszę wskazać, które określenie najlepiej opisuje instytucję, którą Pan(i) reprezentuje:
ANKIETER: proszę nie odczytywać, lecz pokazać kartę GRUPY

<u>Grupa 1</u>		
01) Instytucja szkoleniowa 02) Organizacja pozarządowa działająca na rzecz integracji społecznej różnych grup 03) Organizacja pozarządowa działająca na rzecz osób niepełnosprawnych 04) Organizacja pracodawców 05) Ośrodek Pomocy Społecznej ... [przejdź do pyt. M7] 06) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ... [przejdź do pyt. M7] 07) Powiatowy Urząd Pracy ... [przejdź do pyt. M7] 08) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej ... [przejdź do pyt. M7] 09) Warsztat Terapii Zajęciowej ... [przejdź do pyt. M7] 10) Zakład Aktywizacji Zawodowej ... [przejdź do pyt. M7] 11) Inna instytucja – jaka?		
.....		
<u>Grupa 2</u>		

191 Urząd Marszałkowski i uch zarząd województwa **przejdź do pyt. M71**

--	--

1

Pytania ze skalą szacunkową

ANKIETER: Wręczyć respondentowi Kartę B1

B1. Proszę powiedzieć na ile zgadza się Pan(i) z następującymi stwierdzeniami. Proszę posłużyć się skalą od 1 do 5, na której 1 oznacza „zdecydowanie się nie zgadzam”, a 5 – „zdecydowanie się zgadzam”.

zdecydowanie się nie zgadzam	1	2	3	4	5	zdecydowanie się zgadzam		
A) Nasi pracownicy dobrze znają Program Operacyjny Kapitał Ludzki							☐	31
B) Nasi pracownicy mają szczegółową wiedzę o potrzebach osób niepełnosprawnych							☐	32
C) Nasi pracownicy dobrze znają metody integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych							☐	33
D) Nasi pracownicy mają duże doświadczenie w działaniu na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych							☐	34

B2. Proszę określić jak często w Pana(i) instytucji korzysta się z następujących źródeł informacji w celu uzupełniania swojej wiedzy o

Pytania ze skalą szacunkową

B2) Proszę określić jak często w Pana(i) instytucji korzysta się z następujących źródeł informacji w celu uzupełniania swojej wiedzy o działaniach na rzecz integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych: ... **[Ankieter: odczytać kolejny podpunkt pytania]**

	1) Codziennie	2) Kilka razy w tygodniu	3) Raz w tygodniu	4) Kilka razy w miesiącu	5) Raz na miesiąc	6) Raz na 2 do 3 miesięcy	7) Raz na 4 miesiące lub rzadziej		
A) Kontakty osobiste z pracownikami innych instytucji dysponującymi potrzebną wiedzą								☐	35
B) Formalna wymiana informacji z innymi instytucjami								☐	36
C) Internet								☐	37
D) Prasa fachowa								☐	38
E) Książki, literatura specjalistyczna								☐	39
F) Szkolenia								☐	40
G) Konferencje								☐	41

Pytania tabelaryczne

						181
E15. W Priorytetach 6 i 7 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki przewidziano działania, w ramach których mogą realizować projekty tylko ściśle określone instytucje. Są to tak zwane projekty systemowe. Jak ocenia Pan(i) przygotowanie przyszłych beneficjentów do realizacji projektów systemowych mających na celu integrację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych w ramach Działań 6.1 i 7.1 P O KL?						
	są w pełni gotowe	są raczej gotowe	są raczej niegotowe	są zupełnie niegotowe	Trudno powiedzieć [nie odczytywać]	
A) Powiatowe Urzędy Pracy	1	2	3	4	7	☐ 182
B) Ośrodki Pomocy Społecznej	1	2	3	4	7	☐ 183
C) Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	1	2	3	4	7	☐ 184
C) Regionalny Ośrodek polityki Społecznej	1	2	3	4	7	☐ 185

Pytania tabelaryczne

A9. Jednym z głównych zadań Urzędu Miasta jest dokonywanie utrzymywanie i rozbudowa infrastruktury miejskiej, na przykład dróg, wodociągów, czy kanalizacji. Chcielibyśmy zapytać P. o ocenę różnych aspektów tej działalności Urzędu Miasta. Czy jest P. zadowolony(a)...	Zdecydowanie zadowolony	Raczej zadowolony	Ani zadowolony ani niezadowolony	Raczej niezadowolony	Zdecydowanie niezadowolony	Nie wiem, nie miałem do czynienia
...z poziomu pozyskiwania środków na inwestycje?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 8
...z istniejącego stanu i ilości dróg?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 8
...z istniejącego stanu i ilości ścieżek rowerowych?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 8
...z istniejącego stanu pozostałej infrastruktury technicznej?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 8
...ze zmian zachodzących w ścisłym centrum Białegostoku?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 8
...z inwestycji w zakresie kultury, rozrywki i turystyki?	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5	☐ 8

Rangowanie

D2. Ludzie często różnią się pod względem rzeczy, które uznają za najważniejsze w życiu. Chciał(a)bym teraz zapytać P. o to, która z poniższych spraw wydaje się P. najważniejsza w życiu, która druga co do ważności, a która najmniej ważna?

	D2A. Najważniejsza	D2B. Druga co do ważności	D2C. Najmniej ważna
Rodzina	☐ 1	☐ 1	☐ 1
Religia	☐ 2	☐ 2	☐ 2
Zdrowie	☐ 3	☐ 3	☐ 3
Wykształcenie	☐ 4	☐ 4	☐ 4
Kariera	☐ 5	☐ 5	☐ 5
Powodzenie materialne	☐ 6	☐ 6	☐ 6
Ojczyzna	☐ 7	☐ 7	☐ 7
Inne: podać jakie.....	☐ 8	☐ 8	☐ 8

Dyferencjał semantyczny

D. OPINIE NA TEMATY SPOŁECZNE

CHCIAŁ(A)BYM ZAPYTAĆ O P. OPINIE W KILKU INNYCH KWESTIACH SPOŁECZNYCH

D1. Czy, ogólnie biorąc, uważa P. że większości ludzi można ufać, czy też, że w kontaktach z ludźmi ostrożności nigdy za wiele? Proszę wskazać liczbę od 0 do 10, gdzie 0 oznacza, że ostrożności nigdy za wiele, a 10 oznacza, że większości ludzi można ufać. Pozostałe liczby służą do wyrażenia opinii pośrednich.

Pokaż kartę odpowiedzi

1—2—3—4—5—6—7—8—9—10

Porządek pytań strategia lejka

- Zakres kolejnych pytań jest coraz mniejszy
- Stosowana wtedy, gdy celem jest **uzyskanie szczegółowych informacji**, a **respondent jest zmotywowany** do ich udzielenia

Porządek pytań - strategia odwróconego lejka

- Zakres kolejnych pytań jest coraz szerszy
- Stosowana, gdy tematyka nie motywuje do wyrażania opinii lub gdy badacz nie zna faktów, które zna respondent

Jeszcze o porządku pytań

- Pytania o fakty nie powinny poprzedzać odpowiadających im pytań o opinie
- Pierwsze pytania powinny być *lekkie, łatwe i przyjemne*
- Pytania drażliwe powinny być zadawane jak najpóźniej

Błędy w konstrukcji kwestionariusza - słownictwo

- Słownictwo kwestionariusza powinno być sformułowane w języku **zrozumiałym dla respondenta**
- **Sens każdego pytania** powinien być podobny w przypadku każdego respondenta

Błędy – schematyzacja odpowiedzi

- Schematyzacja – tendencja do odpowiadania na wszystkie pytania w jeden określony sposób, bez względu na ich treść
- Pojawia się wtedy, kiedy pytania skonstruowano w ten sam sposób lub dotyczą tego samego zagadnienia

Błędy – pytania sugerujące

- Pytanie sugerujące skonstruowano tak, że **respondent oczekuje wymagania określonej odpowiedzi**
- Respondenci mają **tendencję do zgadzania się z twierdzeniami dotyczącymi powszechnie akceptowanych norm**

Błędy – pytania zagrażające

- Pytania zagrażające to takie, które wprowadzają w zakłopotanie
- Na pytania zagrażające respondenci w najlepszym wypadku nie odpowiadają, zaś w najgorszym, odpowiadają fałszywie

Etapy przygotowania kwestionariusza

Krok pierwszy

Opracowanie pytań badawczych

1. Określ pytania, na które kwestionariusz ma odpowiedzieć
2. Sprawdź, w jaki sposób zadali te pytania ci, którzy zajmowali się podobnymi zagadnieniami wcześniej

Etapy przygotowania kwestionariusza

Krok drugi

Określenie formy pytań

1. Określ **pytania zamknięte** (treść, kafeterię bądź skalę)
2. Określ treść **pytań otwartych** oraz to, w jaki sposób będą **interpretowane** odpowiedzi
3. **Uporządkuj kolejność** według założonej strategii

Etapy przygotowania kwestionariusza

Krok trzeci

Przetestowanie i finalizacja narzędzia

1. Przetestuj narzędzie na małej grupie osób, upewniając się :
 1. - czy nie trwa zbyt długo/krótko
 2. - czy respondenci rozumieją pytania
 3. - zastosowane przez siebie skale są odpowiednie
2. Zbierz dane i upewnij się, czy nadają się do analizy tego, co cię interesuje

Checklista tworzenia kwestionariusza

- ☑ Czy określiłem pytania ewaluacyjne i czy kwestionariusz jest najlepszym narzędziem umożliwiającym odpowiedź?
- ☑ Czy pytania są skonstruowane poprawnie?
- ☑ Czy forma poszczególnych pytań jest odpowiednia?
- ☑ Czy stosuję odpowiednie skale i kafeterie?
- ☑ Czy kolejność poszczególnych pytań jest dobra?
- ☑ Czy przetestowałem mój kwestionariusz?

W następnym odcinku

**Dobór próby w
kwestionariuszowym badaniu
ewaluacyjnym**

***Z jakimi zakłóceniami próby będziemy mieli
do czynienia w ankiecie kwestionariuszowej
ewaluującej
IS UwB?***